

HAO Vaasa

Lähettäjä: Poikajärvi Arja (ELY) <arja.poikajarvi@ely-keskus.fi>
Lähetetty: keskiviikko 27. maaliskuuta 2024 12.05
Vastaanottaja: HAO Vaasa
Aihe: 74/2024 Etelä-Pohjanmaan ELY-keskuksen vastine
Liitteet: Lestijärvi, lausuma Vaasan hallinto-oikeudelle.pdf

Hei!

Liitteenä Etelä-Pohjanmaan ELY-keskuksen vastine asiassa 74/2024.

t.

Arja Poikajärvi
Juristi, johdon tuki
Etelä-Pohjanmaan elinkeino-, liikenne- ja
ympäristökeskus
Käyntiosoite: Alvar Aallon katu 8, 60100 Seinäjoki
Postiosoite: PL 156, 60101 Seinäjoki
Puh. 0295 027 512
kirjaamo.etela-pohjanmaa@ely-keskus.fi
etunimi.sukunimi@ely-keskus.fi

www.ely-keskus.fi/etela-pohjanmaa.fi

[Tilaa tiedotteet](#)

Tilaa uutiskirjeemme: [suomeksi](#) tai [ruotsiksi](#)

Seuraa meitä:

[epelykeskus](#)

[@EPELYkeskus](#)

[@tulvatpohjanmaa](#)

[Etelä-Pohjanmaan ELY-keskus](#)

[ELY-keskuksen blogi](#)

Tämä viesti on tarkoitettu ainoastaan henkilölle tai yhteisölle, jolle se kuuluu. Viesti saattaa sisältää luottamuksellista tietoa. Jos olet saanut viestin erehdyksessä, sinulla ei ole siihen käyttöoikeutta. Tässä tapauksessa ilmoita siitä lähettäjälle ja poista viesti postilaatikostasi.

Detta meddelande är endast avsett för den person eller sammanslutning som meddelandet hör till. Meddelandet kan innehålla konfidentiell information. Du har inte rätt att läsa meddelandet om det har skickats till dig av misstag. Meddela avsändaren och radera meddelandet från din brevlåda i detta fall.

This message is intended exclusively for persons or groups for whom it is intended. The message may include confidential information. If you have received the message in error, you do not have the right to use it. In such a case please inform the sender and delete the message from your mailbox.

27.3.2024

Vaasan hallinto-oikeus
vaasa.hao@oikeus.fi

Viite Vastinepyyntö 12.3.2024, Vaasan hallinto-oikeuden diaarinumero 74/2024

Asia Lestijärven kunnan valitus Länsi- ja Sisä-Suomen aluehallintoviraston päätöksestä 20.12.2023 nro 172/2023, hallintopakko vesilain mukaisen luvan hakemisen velvoittamiseksi koskien energiakaivojen rakentamista kiinteistölle Rintala 421-401-224-0, Lestijärvi. Hallintopakon hakijana Etelä-Pohjanmaan ELY-keskus.

Vaasan hallinto-oikeus on varannut Etelä-Pohjanmaan ELY-keskukselle (myöh. ELY-keskus) tilaisuuden antaa vastine Lestijärven kunnan valitukseen, joka koskee Länsi- ja Sisä-Suomen aluehallintoviraston (myöh. AVI) päätöstä 20.12.2023 nro 172/2023.

Vastine

ELY-keskuksen näkemyksen mukaan Lestijärven kunnan vaatimusta AVI:n päätöksen kumoamisesta ja ELY-keskuksen hallintopakkohakemuksen hylkäämisestä ei tule hyväksyä.

Vesilain (VL) 3 luvun 2 §:n 1 momentin mukaan vesitaloushankkeella on oltava lupaviranomaisen lupa, jos se voi muuttaa vesistön asemaa, syvyyttä, vedenkorkeutta tai virtaamaa, rantaa tai vesiympäristöä taikka pohjaveden laatua tai määrää, ja jos muutos:

2) aiheuttaa luonnon ja sen toiminnan vahingollista muuttumista taikka vesistön tai pohjavesiesiintymän tilan huononemista; tai

5) olennaisesti vähentää tärkeän tai muun vedenhankintakäyttöön soveltuvan pohjavesiesiintymän antoisuutta tai muutoin huonontaa sen käyttökelpoisuutta taikka muulla tavalla aiheuttaa vahinkoa tai haittaa vedenotolle tai veden käytölle talousvetenä.

Energiakaivot sijaitsevat Parannankankaan vedenhankintaa varten tärkeällä 1-luokan pohjavesialueella, pohjaveden muodostumisalueella.

VL 1 luvun 7 § 2 momentin mukaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus valtion valvontaviranomaisena ja kunnan ympäristönsuojeluviranomainen toimivat laissa tarkoitettuina valvontaviranomaisina.

VL 14 luvun 1 §:n 1 momentin mukaisena valtion valvontaviranomaisena ELY-keskus ja kunnan ympäristönsuojeluviranomainen valvovat vesilain ja

27.3.2024

sen nojalla annettujen säännösten ja määräysten noudattamista. Lain esitöiden (HE 277/2009 vp, s. 168) mukaan vesilain valvontaviranomaisilla on **rinnakkainen ja toisistaan riippumaton toimivalta** laillisuusvalvontaa koskevissa asioissa.

Lestijärven kunta on perustanut valituksensa sille, että kunnan tekninen lautakunta on sekä maankäyttö- ja rakennuslain että vesilain mukaisena toimivaltaisena viranomaisena myöntänyt kunnalle rakennusluvan koulun ja päiväkodin rakentamiselle. Hanke on valittajan mukaan sisältänyt myös kuuden energiakaivon rakentamisen. Valittajan näkemyksen mukaan vesilaki tai mikään muukaan laki ei edellytä lausunnon pyytämistä ELY-keskukselta nyt käsillä olevan kaltaisissa hankkeissa.

ELY-keskus on toimivaltainen valvontaviranomainen asiassa, eikä kunnan teknisen lautakunnan rooli rakennusluvan myöntäjänä rajoita taikka muutenkaan vaikuta ELY-keskuksen viranomaisrooliin asiassa.

Valittajan esittämiin näkemyksiin ELY-keskus toteaa, että kunnan toimittamissa asiakirjoissa ei ole käsitelty energiakaivojen vesilain mukaista luvantarvearviointia lainkaan. Myöskään rakennuslupapäätöstä ei ole toimitettu ELY-keskukselle. Kunta on selvityksessään 14.12.2020 toimittanut julkipanoilmoituksen lupa-asioista, jotka koskivat koulun / päiväkodin rakentamista, sekä ympäristölupaa purettavan koulun purkumateriaalin uudelleenkäytöstä jääkiekkokaukalon pohjana.

Sitä, että valittaja ja rakennusluvan myöntänyt kunnan lupaviranomainen ovat olleet tietoisia kiinteistön käyttöhistoriasta ja maaperän pilaantumattomuudesta sekä energiakaivojen rakenteesta ja sijoittumisesta alueelle, taikka muista valittajan valituskirjelmässään esiin tuomista seikoista, ei voida pitää laissa tarkoitettuna valvontaviranomaiselle asetettuna luvantarvearviointina.

Myöskään kunnan ympäristönsuojeluviranomaisen vastineessaan esiin tuoma seikka, että rakennettujen energiakaivojen määrä alittaa KHO:n ennakkopäätöksissä olevien energiakaivojen määrän, eikä lupaa kyseisessä hankkeessa tarvita, ei tue väitettä, että vesilain mukaista luvan tarvetta olisi arvioitu kunnan valvontaviranomaisen taholta asianmukaisesti. Väite päinvastoin vahvistaa ELY-keskuksen näkemyksen, että luvan tarvetta ei ole arvioitu asianmukaisesti ja puolueettomasti.

Valituksenalaisessa päätöksessä AVI on perusteluissaan (s. 13) todennut, että asiassa ei ole laadittu riittävää selvitystä tai arviota mahdollisten pohjavesivaikutusten tunnistamiseksi tai niiden poissulkemiseksi energiakaivohankkeessa.

Valittajan, samoin kuin Lestijärven kunnan ympäristönsuojeluviranomaisen vastineessaan esiin nostamissa Geologian tutkimuskeskuksen raportissa ja ympäristöministeriön Energiakaivo-oppaassa energiakaivoihin liittyvää asiaa käsitellään yleisellä tasolla, eikä näillä julkaisuilla on viranomaista velvoittavaa oikeusvaikutusta.

27.3.2024

Kunta on valituksessaan tuonut esiin, että hankkeen poraus on suoritettu onnistuneesti, eikä siitä ole aiheutunut maaperän tai pohjaveden pilaantumista tai sen vaaraa. Lestijärven kunnan ympäristönsuojeluviranomainen on vastineessaan todennut, että kyseisten energiakaivojen läheisyydestä tullaan ottamaan näytteitä, joiden perusteella voidaan arvioida, onko energiakaivoista aiheutunut vesilain mukaista haittaa pohjavesialueelle.

VL 3 luvun 2 §:n 1 momentin mukaan jo pelkkä mahdollisuus vahingon tai muutoksen aiheutumisesta täyttää lain mukaisen luvan tarpeen. Näin ollen onnistuneesti suoritettu kaivojen asennus taikka tulevat näytteenotot eivät poista luvantarvetta asiassa.

Energiakaivojen rakentaminen ja käyttö voi vaikuttaa Parannankankaan vedenhankintaa varten tärkeän pohjavesiesiintymän käyttökelpoisuuteen heikentämällä pohjaveden laatua. KHO on linjannut vuosikirjapäätöksessään KHO 2015:150, että vesitaloushankkeen luvanvaraisuutta koskevan vesilain 3 luvun 2 §:n mukaan luvanvaraisen muutoksen kohteena voi olla myös pohjaveden laatu. Lisäksi 1 momentin 2 kohdassa tarkoitetut haitalliset muutokset pohjavesiesiintymän tilassa voivat viitata muutoksiin niin pohjavesien määrällisessä kuin kemiallisessa tilassakin. Pykälän 1 momentin 5 kohdan perusteella lämpökaivokentän rakentamiseen yhdyskunnan vedenhankintakäytössä olevalla pohjavesialueella voidaan edellyttää lupaa mahdollisen suoja-alueen rajauksesta riippumatta.

ELY-keskus pitää tärkeänä, että Lestijärven kunnan Parannankankaan vedenhankintaa varten tärkeällä 1-luokan pohjavesialueella, pohjaveden muodostumisalueelle toteuttamat energiakaivot käsitellään vesilain mukaisessa lupamenettelyssä vastaavalla tavalla kuin muutkin pohjavesialueiden pohjaveden muodostumisalueille sijoittuvat energiakaivohankkeet.

Lestijärven kunta ei ole esittänyt valituksessaan seikkoja, jotka muuttaisivat vesiasioissa yleisen edun valvojana (Laki elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksista 897/2009 3 §) ja vesilain mukaisena valvontaviranomaisena toimivan ELY-keskuksen näkemystä.

Tämä asiakirja on hyväksytty sähköisesti viraston asianhallintajärjestelmässä, merkintä hyväksymisestä on asiakirjan viimeisellä sivulla. Asian on esitellyt juristi Arja Poikajärvi ja ratkaissut alueidenkäyttö- ja pohjavesiyksikön päällikkö Jyrki Palomäki.

Tämä asiakirja EPOELY/2451/2020 on hyväksytty sähköisesti / Detta dokument
EPOELY/2451/2020 har godkänts elektroniskt

Poikajärvi Arja 27.03.2024 11:15

Palomäki Jyrki 27.03.2024 11:55